

Universitätsbibliothek Paderborn

Clericus Romanus Contra Nimium Rigorem Munitus Duplici Libro

Quorum Uno Veteris Ecclesiæ Severitatem, Altero Præsentis Ecclesiæ
Benignitatem

[Veteris Ecclesiæ Severitatem]

Francolini, Baldassare

Monachii, 1707

VD18 14592622-001

Ad Lectorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41172

AD LECTOREM.

ADVERTAS, quæso animum, Lector humanissime, iis de quibus præmoneri debes omnino. antequam librum hunc meum evolvere incipias.

Et 1. velim, ut animum afferas nullè Parti addictum, nec benignitatis studiosum, nec rigoris amantem. Velim te benignum in me, ut ingenium, stilum, aliaque hujusmodi excuses, quæ forte meliora desideres; at nihil benignum in ea, quæ leges, sed etiam nihil malignum; nec excusare, nec accusare paratum: nec te Actorem volo, nec Advocatum, Judicem volo.

2. Judicem te volo, sed nec statim, ut aliquid legeris, nec postquam multa legeris, sed cum omnia legeris, & quæ legeris, expenderis, habitâ ratione temporum, & locorum diversorum. Id nisi feceris, contraria, & secum pugnantia me scribere dices. Opus autem erit lectione continua, aut non nimis disjunctâ. Nam qui unam hodie disputationem, alteram

]?:[s post

E. II

20

post mensem legit, quamvis omnes libri
partes legat, totum librum non legit. Nec
velim percurrendo legas. Totum te ista
postulant, non oculos tantum. Sed quid,
si totum librum sic legere nequeas? Nihil,
rogo, legas; aut non legas, ut judices; imo
nec ut loquaris de libro quidquam. Hoc
sanè difficile, fac ergo illud, quod est facilli-
mum, nihil legas.

3. Si vero librum perlegere totum
vacat, ut id facilius praestes, quamvis, quid
intendam, libri titulus, primæ paginæ in-
scriptus, docear, docebo tamen explicatiūs;
quidque me ad scribendum impulerit, di-
cam. Cœpere jam ab aliquot annis in Bel-
gio quamplurimi, non pauci in Galliis, alt-
qui in Italiâ, ut à quibusdam suis doctri-
nis speculativis, quas exagitari videbant,
omnem erroris suspicionem propulsarent,
rigorem quandam in doctrinis moralibus
profiteri. Recentiores, à quibus exagitaban-
tur, in invidiam vocare omnes, omnes pre-
ter suos, appellare palpones, laxones, Pa-
trum desertores, & rursus Sacramentum
Pœnitentiae rigidiūs, quam par est, admi-
nistrale,

nistrare, quodque pejus est, ita admini-
strandum docere, unde ingentes turbæ ex-
citatae, inducti plurimi Confessarij, ut ab
hoc tam necessario, tamque utili sacramen-
to administrando, subducerent se se, ne se
in laqueos induerent, & plurimi Pœni-
tentes ab hoc sacramento tam rigide, nem-
pe post plures scrutationes, probationes, di-
lationes administrato, ita absterriti, aus-
revocati, ut in aliquibus Parochiis per
aliquot annos aliqui hoc sacramentum,
Parocho ipso approbante, nunquam suscep-
perint, ut Episcopus, qui Romæ nunc pri-
maria dignitate, & morum gravitate,
prudentiaque eminet, diœcesim hoc morbo
laborantem lustrare, & curare olim jus-
sus, testatur. Id me movit, non qui-
dem ut tanto malo mederer (quis enim
ego sum, qui id mihi promittam?) Sed
ut scriberem aliquid, quo morborum hujus-
modi curandorum peritiores juvari possint,
ut Apothecarij, & Pharmacopolæ juvan-
tur ab infimis quibusque Ruricolis, que
simplices herbas, postea seligendas, aspor-
tant.

4. Quia

4. Quia vero hujus rigoris Magistri
putant, & firmissime putant, exemplum
sequi se veteris Ecclesiae, quam in doctrina
moralis, & praeferim in hujus sacramenti
administratione rigidissimam fuisse dicti-
tant, & longe aliam a praesenti Ecclesia,
quam vocant nimis benignam, id a me cu-
randum maximem statui, ut hujus erroris
fundamentum subruerem, ostenderemque,
nec veterem Ecclesiam fuisse adeo rigidam,
ut ipsi putant, nec praesentem Ecclesiam esse
adeo benignam, ut emendari debeat. Illud
primum ostendet primus liber duodecim
disputationibus, quibus duodecim anti-
quae Severitatis (ut putant) articulos, re-
jicit, ut veras in veterem Ecclesiam Calum-
nias. Hoc alterum alter liber demonstra-
re conabitur duodecim alijs disputationi-
bus, quibus totidem calumnias, contra
praesentis Ecclesiae benignitatem excogita-
tatas, dissipare contendet. Ille autem
finis est, ne rigidus sis, nec laxus, sed
discretus. Discretum ergo Doctorem in-
duco cum Rigo Doctore disputantem, ut
utriusque indolem, & sensus perspicias
melius,

melius, & jucundius. Id enim dicendi
genus gratius esse solet Lectori, cui non
videtur doceri ipse, sed alius quispiam ad
colloquendum vocatus, & rursus stilum
Dialogus admittit liberiorem, & aliquo
sale respersum, ut à Lectoribus tedium ar-
ceat. Hinc habes, cur aliquando Docta-
rem rigidum vellicem: non illum incesse-
re, aut lādere volo, sed excitare te fortè
addormiscentem.

5. Nec putes me illis omnibus infen-
sum, quorum opiniones rejicio. Aestimo
eos, amoque, ut debo, præsertim Mori-
num, hominem non eruditum tantum, non
cupidum novandi, non contemptorem Re-
centiorum, non ita rigidum, ut sit etiam
Rigorista, sed acris ingenij virum, & quo-
ris judicij, indolis moderatae, eo solo no-
mine à me sepè impugnatum, quod anti-
quum Ecclesiæ rigorem majorem, verò fa-
cit, quo Rigoristis, quamvis nolens, plu-
rimū favit, eisque aut errandi, aut per
severandi in suis erroribus ansam præbuit.
Merbesum quoque, & Juuenium suā
laude dignos judico; ac propterea calori
dispu-

E. II

disputationis tribuatur, si quid excidit;
quod minus reverenter dictum videatur.
Bonâ eos mente scripsisse, non ambigo. Sed
id satis non est, ut, quæ scribuntur, utilia sint.
Patrum quoque, & Conciliorum
doctrinam se profiteri dicunt, eorumque
sententias proferunt. Sed hæc vetus eti-
am eorum, qui Patres, & Concilia de-
seruere, cantilena est. Quos litera occi-
dit (occidit autem multos) hoc prætextu
occidit. Perière, dum suos textus, ut so-
nant, pluris habuere, quam præsentis Ec-
clesiae, & Pontificum interpretationem,
suęq; antiquitatis amore capti, nihil de
Recentiorum judicio, ut paulo antè dice-
bam, clamoribus, censurā laborandum
putarunt.

6. Hinc habes, cur me aliquando,
inter legendum, excusare debeas. Ut e-
nim tam periculose multorum persuasiōni
irem obviām, declinandum mihi fuit in
alteram partem, & pro Ecclesia præsenti,
pro Doctoribus recentibus, aut minus an-
tiquis, sed ingenti, sanaque doctrinā præ-
ditis (ut multi sunt,) acriter pugnan-
dum

dum fuit. Quâ enim aliâ ratione possem
nimy Rigoris fundamentum convellere? Ne igitur mihi succenseas antiquitatem
nonita liberaliter laudanti, ut cæteroquis
vellem, & nostram etatem non quidem in
pluribus, & præcipuis, sed tamen in ali-
quibus præferenti. Nihil detractum volo
de ea, quam vetus Ecclesia possidet, sancti-
tatis, & subrigidae discipline famâ, nec
ita demens sum, ut minuere velim Patrum
authoritatem. Antiquam Ecclesiam lau-
do, sed non eam, quam rigidi Censores fin-
gunt, crudelem & implacabilem in hu-
miles, in dolentes, pœnitentesque, sed
eam, que verè extitit, severam citra vim,
citra sanguinem. Et rursum ita eam lau-
dabilem censeo, ut laudabilem etiam præ-
sentem Ecclesiam putem, imò credam, cum
hec diversa, aut distincta ab eâ non sit, sed
temporum diverorum; senior, non autem
deterior. Patrum similiter scripta pluri-
mi facio, sed non textus Patrum aut mu-
tilos, aut immutatos, aut ambiguos. Uno
verbô, discede ab Hæreticis, & Novatori-
bus.

E. II

bus. Hi damnare solent Ecclesiam, cum
qua vivunt, à qua damnari possunt: pro-
vocare solent ad Ecclesiam antiquam, ad
non loquentem, à qua nihil timent. Ego
vero ab Ecclesiâ veteri non recedo quidem,
sed præsenti me subjicio, à qua judicari pos-
sum, & corrigi, quin ideo me, & quæ scri-
bo, ejus judicio submitto, ut corrigar, si
delinquo. Nec castigatus resistam, sed il-
lico, quæ malè scripserim, emendabo. Hoc
ego animo scripsi, simili, aut etiam
meliori, tu lege, & in æternum
vale.

CLE.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN